

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

6 maart 2007

KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT

JAARVERSLAG

2005-2006

GEDACHTEWISSELING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Els Robeyns**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;
de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere, Johan Verstreken;
mevrouw Els Robeyns, de heren Dany Vandenbossche, Jo Vermeulen;
de dames Margriet Hermans, Laurence Libert, de heer Herman Schueremans.

Plaatsvervangers:

de dames Hilde De Lobel, Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Freddy Van Gaeve, Frans Wymeersch;
de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens;
de heer Bart Caron, mevrouw Michèle Hostekint, de heer André Van Nieuwkerke;
de heer Karlos Callens, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marnic De Meulemeester.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;
de heer Jan Loones.

Zie:

42 (2006-2007)

- Nr. 1: Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat
- Nrs. 2 en 3: Verslagen over gedachtewisseling

INHOUD

Blz.

I.	UITEENZETTING DOOR MEVROUW ANKIE VANDEKERCKHOVE, KINDERRECHTEN-COMMISSARIS.....	4
	I.1. De adviesfunctie van het KRC	4
	I.2. De ombudsfunctie van het KRC.....	5
	I.3. Informatie en communicatie.....	6
II.	VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN ANTWOORD VAN MEVROUW ANKIE VANDEKERCKHOVE.....	6

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 15 februari 2007 een gedachtewisseling met mevrouw Ankie Vandekerckhove, kinder-rechtencommissaris, over het jaarverslag 2005-2006 van het Kinderrechtencommissariaat.

I. UITEENZETTING DOOR MEVROUW ANKIE VANDEKERCKHOVE, KINDER-RECHTENCOMMISSARIS

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* stelt dat ze in haar toelichting bij het jaarverslag 2005-2006 hoofdzakelijk zal stilstaan bij de aangelegenheden die van belang zijn voor de commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Het Kinderrechtencommissariaat (KRC) heeft een adviestaak ten aanzien van het Vlaams Parlement, het vervult tevens de functie van ombudsdienst voor jongeren en voor de volwassenen die rondom jongeren leven, en tenslotte sensibiliseert het KRC over kinderrechten.

I.1. De adviesfunctie van het KRC

Er werd advies verleend over het kinderrechten- en jeugdbeleidsplan. Wat waren de belangrijkste bekommernissen uit dat advies? Het KRC mist aandacht voor kinderrechten in dit plan. Er wordt gemakkelijk gesproken over het jeugdbeleidsplan en over alle thema's die verband houden met jeugd. Zo zijn er inspanningen geleverd om het domein van het jeugdwerk te verruimen. De aangekondigde integratie van kinderrechten en jeugd in een decreet laat op zich wachten. Het blijft onduidelijk wat daar de bedoeling van is. Kinderrechten mogen niet enkel op het jeugdbeleid worden gefocust: het betreft internationale normen die voor alle beleidsdomeinen gelden.

Kinderrechten vormen een domeinoverschrijdend thema, maar de coördinerende minister menst zich helaas niet in elk debat waar er een link is met kinderrechten. De hervorming van de jeugdbeschermingswetgeving en kinderopvang is daar een voorbeeld van. Kinderrechten is net zoals gelijke kansen een bevoegdheidsoverschrijdend thema. Daarom zou het goed zijn dat de coördinerende minister zijn stem ook buiten het specifieke jeugdbeleid, en dus ruimer dan enkel de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media laat horen. Een aantal commissies gaat er immers verkeerdelijk van uit dat het jaarverslag gaan het KRC enkel besproken moet worden door de commissie voor Jeugd omdat de minister voor Jeugd ook bevoegd is voor kinderrechten. De kinderrechten

moeten als horizontale bevoegdheid echter in elk beleidsdomein aan bod komen.

Er werd eveneens een advies geschreven over lawaaihinder. Het KRC is tevreden dat een regeringswerkgroep beslist heeft dat het geluid van spelende kinderen niet onder de Vlare-norm valt. Er is geen behoefte aan een bijkomend decreet.

De wijziging van de vijfminutenregeling is een symbool dossier voor het KRC, dat zich verwondert over de snelheid waarmee de Vlaamse Regering het geweer van schouder heeft veranderd. Vijf jaar geleden wou men de vijfminutenregel nog uitbreiden. Onder druk van de commercie is de houding volledig gewijzigd.

De *voorzitter* wijst op de Europese richtlijn ter zake die Vlaanderen ertoe verplicht om zijn wetgeving aan te passen.

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* merkt op dat in deze discussie een aantal vragen werden gesteld aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse producenten van kinder- en jeugdprogramma's lijden onder het gebrek aan reclame-inkomsten. Het KRC wil dat de meeropbrengsten door de afschaffing van de vijfminutenregeling geïnvesteerd worden in kinder- en jeugdprogramma's. Een programma als *Samson* heeft bovendien weinig last van de reclamebeperkingen omdat verdoken reclame gebracht werd in de programma's. In zijn advies ter zake wijst het KRC op de zorgplicht van de overheid. Er is immers wetenschappelijke onzekerheid over de invloed van televisiereclame op kinderen.

Het KRC brengt ook advies uit op vraag van derden. De sociale inspectie op de kinderarbeid vroeg een advies over de deelname van een zwangere vrouw aan *Big Brother*. De sociale inspectie vroeg hoe ver kinderarbeid precies gaat en of het kan ingeroepen worden in het belang van het ongebooren kind.

Het KRC bracht ook advies uit over het beleidsdomein Sport. Het KRC heeft meegewerkt aan de Panathlonverklaring over ethiek in de jeugdsport, waaraan een studiedag is gewijd. Het KRC en de VUB hebben een studie gevoerd over kinderen en jongeren in topsport en over hun sportbeleving. Op de studiedag is voorgesteld een meldpunt voor misbruik op te richten. Het KRC verzet zich tegen zo'n afzonderlijk meldpunt omdat jonge sporters beter verwezen kunnen worden naar de vertrouwenscentra, die overigens beter bekend gemaakt en ondersteund moeten worden.

Het KRC werd eveneens betrokken bij de rondetafel over de toenemende intolerantie ten aanzien van jongerengedrag. Deze rondetafel werd georganiseerd

door het welzijnstijdschrift Alert. Het beeld van intolerantie wordt in zekere mate door de media zelf bepaald. De voorbije dagen verklaarden jeugdcriminologen in de pers dat er geen enkele wetenschappelijke grond is om aan te nemen dat de jeugddelinquentie stijgt. Wat wel afneemt, is de tolerantie ten opzichte van geweld. Dat is erg positief. Minder positief is het voeden van het onveiligheidsgevoel.

Het KRC wijst op de mogelijke problemen door administratieve sancties die elke gemeente kan opleggen. Dergelijke parajudiciële maatregelen bedreigen niet alleen de rechtszekerheid van jongeren maar van alle burgers want elke stad bestraft identieke gedragingen anders. Dat is problematisch in een rechtsstaat.

Het KRC heeft vorig jaar ook heel wat federale thema's behandeld. Dat lijkt op het eerste zicht een overschrijding van de bevoegdheden, omdat het oprichtingsdecreet bepaalt dat het KRC moet waken over de toepassing van het kinderrechtenverdrag in Vlaanderen. Vlaamse minderjarigen dragen echter ook de gevolgen van een wijziging van de scheidingswet op federaal niveau. Het federale parlement heeft daarom advies van het KRC ingewonnen, maar helaas werd dit advies niet gevolgd. Het KRC maakt zich zorgen over het behoud van deelakkoorden waardoor conflicten nog zullen toenemen. Ze roept de Vlaamse Parlementsleden op senatoren ervan te overtuigen om te kiezen voor een middenweg tussen scheiding met onderlinge toestemming en bemiddeling. Er moet vermeden worden dat zaken als de verblijfsregeling nog open blijven. Het principe van de schuldloze echtscheiding wordt echter ten eerste toegejuicht.

Inzake jeugdbescherming is de uithandengeving flagrant in strijd is met het kinderrechtenverdrag.

Mevrouw Vandekerckhove wijst vervolgens op de risico's en kansen van ICT. Er kwamen een aantal meldingen over privacyschendingen in de media door alle vormen van reality-televisie. In het programma Supernanny geven enkel de ouders toestemming om alle ellende op straat te gooien. De kinderen hoeven geen toestemming te geven, maar moeten 's anderendaags wel naar de school.

Een ander terugkomend thema is het recht op ruimte. Jongeren krijgen terecht inspraak in stadsplanning. Het is goed dat het jaarverslag van de Vlaamse Regering afzonderlijk besproken wordt.

1.2. De ombudsfunctie van het KRC

In het werkjaar 2005-2006 heeft het KRC 1118 meldingen ontvangen. Het gros van de vragen en klach-

ten gaat over de gezinssituatie. Omdat het KRC niet kan inbreken in de relatie tussen ouders en kinderen is de ruimte om op te treden beperkt. Kinderen krijgen informatie over hoe ze kunnen overleggen met hun ouders en waar ze hulp kunnen vragen.

De verschillende meldingen geven aan waar kinderen en jongeren mee bezig zijn. Door contact op te nemen met het KRC, geven kinderen en jongeren aan niet altijd te weten tot wie ze zich kunnen richten. Het KRC wijst hun de weg. Instanties als jongerenadviescentra (JAC) en jongereninformatiepunten (JIP) moeten niet alleen middelen krijgen om te functioneren, maar ook om zichzelf in de aandacht te brengen.

Het KRC krijgt jaarlijks vragen over arbeid en vrije tijd. Toneelverenigingen vragen wat hen te doen staat als ze een voorstelling houden met kinderen van 9 tot 12 jaar. Jongeren vragen waarom ze een minimumleeftijd moeten hebben om iets bij te verdienen.

Het KRC ontvangt voorts vragen over de georganiseerde vrije tijd. Er zijn jaarlijks een aantal meldingen van kinderen die als het ware gegijzeld worden door hun sportclub. Ze kunnen niet van ploeg veranderen of stoppen. Een moeder van een tienjarig meisje meldde dat haar dochter – in tegenstelling tot de vorige jaren – niet mee mocht op kamp omdat ze aan diabetes lijdt.

Het KRC ontvangt vragen over de niet-georganiseerde vrije tijd. Men stelt vooral vragen over de wettelijke omkadering van fuiven. Mogen minderjarigen alleen op reis? Volstaat een schriftelijke toestemming van hun ouders? Voorts zijn er elk jaar meldingen over burens die er niet tegen kunnen dat er gevoetbald wordt in de straat. Jongeren vragen wat ze kunnen doen tegen het feit dat hele jonge jongeren op café zitten.

Het KRC ontvangt eveneens vragen over relaties en seksualiteit. Het KRC vervult voor die vragen de rol van wegwijzer. Er zijn voldoende instanties die hun informatie verspreiden via scholen en JIP. Op een of andere manier komt de informatie niet altijd bij de jongeren terecht. Dat bewijst het belang van relationele en seksuele vorming. Leerkrachten en JAC-medewerkers melden jaarlijks dat foute informatie wordt verspreid. Zo wordt vaak gezegd dat seksuele relaties toegestaan zijn vanaf 14 jaar. Het debat daarover van enkele jaren geleden heeft alleen de media gehaald, maar is nooit ten gronde gevoerd. Het heeft er wel toe geleid dat jongeren van hun leerkrachten soms te horen krijgen dat seksuele relaties toegestaan zijn vanaf 14 jaar. Het KRC krijgt ook vragen over zwangerschap en de verschillende alternatieven. Wat zijn de gevolgen van adoptie?

Voorts vragen jongeren waar ze terecht kunnen als ze besluiten hun kind te houden. Op dit punt door-kruisen de rechten van de minderjarigen de plicht van de ouders om zich te bemoeien met hun kind. Delicaat wordt de situatie wanneer het meisje en de ouders het niet eens zijn over wat er met het kind moet gebeuren.

De wetgeving beschermt minderjarigen helaas niet perfect tegen misbruiken door de media. Inbreuken zijn definitief beschadigend. Een minderjarige heeft niets aan een schadevergoeding als zijn gezicht overal bekend is geraakt in een druk bekeken televisieprogramma. Kinderen moeten geïnformeerd worden over de gevolgen van een televisieprogramma. Ze moeten weten dat ze toestemming moeten geven om op televisie te komen. Een begeleider van een voorziening meldde dat een regionale televisie een reportage had gemaakt over geplaatste kinderen. Tegen alle afspraken in werden de geïnterviewde kinderen herkenbaar in beeld gebracht. Dergelijke schade kan niet hersteld worden.

Het KRC ontvangt ook vragen over de filmkeuring. De herziening van de filmkeuring wordt al langer aangekondigd. Het is inderdaad tijd voor een genuanceerder systeem.

I.3. Informatie en communicatie

Het derde onderdeel van de KRC-werking is informatie en communicatie. De brochure over het kinderrechtenverdrag bestemd voor kinderen is aangevuld met een brochure voor jongeren. Deze brochures worden verspreid dankzij de medewerking van het departement Jeugd, Welzijn en Onderwijs.

Voorts heeft het KRC zoals elk jaar de Jongeren-jaarkrant gepubliceerd. De deurhanger is herdrukt. Vorig werkjaar haalde het KRC 162 keer de media. Vorig jaar is een structurele samenwerking opgezet met de verschillende uitgaven van Klasse. Het KRC heeft de informatiegidsen voor kinderen, tieners en jongeren nagelezen. Het KRC zit in verschillend netwerken die toezien op het kinderrechten- en jeugdbeleidsplan, in de Panathlonwerkgroep, in de stuurgroep Kind en Samenleving over de participatie van kinderen aan lokale beleidsplannen en in de Kinderrechtendorpen.

Afsluitend haalt de kinderrechtencommissaris een aantal punten aan die op dit ogenblik de pers halen. De publicatie van het Unicef-rapport leidt er in de pers toe dat een reactie gevraagd wordt aan minister Vervotte. Omdat een rapport over het welbevinden van kinderen en jeugd over meer gaat dan welzijn, moet ook de minister van Jeugd erop aangesproken worden. In het rapport – dat over 2003 gaat – staat

België voor drie van de zes ondervraagde dimensies in het onderste stuk van de landenlijst. Vlaanderen scoort bijvoorbeeld goed op het vlak van onderwijs-output maar laag op het vlak van onderwijswelbevinden.

Dit jaar zal aandacht besteed worden aan het vijfjaarlijkse rapport voor het Kinderrechtencomité in Genève. Gezien het grote aantal betrokken beleidsniveaus in België is dat niet vanzelfsprekend.

II. VRAGEN VAN DE COMMISSIELEDEN EN ANTWOORD VAN MEVROUW ANKIE VANDEKERCKHOVE

De heer *Bart Caron* dankt mevrouw Vandekerckhove voor haar inbreng, al is het niet altijd leuk om geconfronteerd te worden met niet-gerealiseerde zaken. De rol van het KRC is informeren en het geweten van de politici bevragen. Hij benadrukt dat de vijfminutenregel is ingetrokken na een Europese richtlijn. Zelf was hij voorstander van een Europese vijfminutenregel, maar omdat zulks niet haalbaar is wil hij vermijden dat de eigen omroepen in het gedrang komen. Kinderen worden op televisie bovendien met ergere zaken geconfronteerd dan met de afschaffing van de vijfminutenregel.

De heer Caron is tevreden met wat het KRC zegt over reality-televisie. Ook hij heeft er problemen mee dat ellende tot ontspanning wordt verheven, en dat deze uitzendingen de kinderen kan opzadelen met onherstelbare schade. Hij pleit voor terughoudendheid in het belang van kinderen.

De spreker begrijpt niet goed waarom het KRC zich verzet tegen de deelakkoorden in de nieuwe echtscheidingswet. Dankzij deelakkoorden krijgen de ex-partners de tijd om een rijpingsproces door te maken. Op die manier wordt een aantal problemen uit het heetst van de strijd gehaald.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* gaat in op het feit dat naar aanleiding van de publicatie van het Unicef-rapport naar een reactie werd gevraagd bij minister Vervotte. Men slaagt er blijkbaar niet in kinderrechten als horizontaal beleid te integreren. Ze vraagt welk advies het KRC ter zake kan geven. Het is niet duidelijk dat de coördinerende minister ook actor is inzake kinderrechten. Ze vraagt zich ook af of het Vlaams Parlement nog actor is in dit domein. De sprekerster twijfelt niet aan de onafhankelijke positie van het KRC maar vraagt zich ook af hoe het Vlaams Parlement als actor op de voorgrond kan treden.

Mevrouw Merckx-Van Goey vraagt of er met betrekking tot de vijfminutenregel overleg is gepleegd

tussen de kinderrechtencommissarissen of respectievelijk de nationale commissie, waarvan nog niet veel zichtbaar is. Ook in de Europese context wil ze weten of het thema kinderen en reclame nog is aangekaart en of het de moeite loont er nog een punt van te maken. De spreker stelt dat het niet enkel over kinderen en reclame gaat, maar over alles wat op kinderen, jongeren en gezinnen afkomt via de steeds sterker aanwezige media. Ze vraagt zich af of dat niet op een ander, hoger en breder niveau moet worden aangekaart en of het Vlaams Parlement daarover dan kan worden geadviseerd. Het lijkt haar belangrijk dat kinderen met de zo belangrijke beeldcultuur leren omgaan en ze verwacht ter zake een insteek vanwege het KRC via adviezen of informatie voor eigen campagnes of van de overheid.

De spreker refereert aan het feit dat de kinderrechtencommissaris inzake Sport wel degelijk een advies uitbrengt en stelt dat er een ethische code moet komen. Ze herhaalt ook dat de minister heeft aangekondigd dat het decreet Medisch Verantwoord Sporten wordt herzien en dat daarin leeftijden en randvoorwaarden voor kinderen en sport aan bod komen. Is de kinderrechtencommissaris daarbij betrokken? En wat is de invalshoek vanuit het Kinderrechtenverdrag dan? Het lijkt alsof leeftijd geen punt meer is, sinds de discussie over de leeftijd voor wielrennen is afgerond in de commissie voor Welzijn. Het MVS-decreet zou bij de Raad van State liggen en het lid suggereert dat de kinderrechtencommissaris bij het aanbrengen van de voorontwerptekst in het parlement eventueel dan een advies zou kunnen inbrengen.

Mevrouw Merckx herinnert eraan dat bij aanvang met het decreet niet is geopteerd voor een KRC met prioritair een ombudsfunctie. Toch stelt ze zich de vraag wat er na 10 jaar met die ombudsfunctie moet gebeuren, met het oog op onder meer de meldingen vanuit Welzijn en Gezondheid. Vanuit die beleidsdomeinen is de nood eraan misschien hoger en concreter dan vanuit cultuur, jeugd en sport, omdat er een andere intuïtieve verantwoordelijkheid geldt. Mishandeling en dergelijke is iets anders dan niet mogen participeren of meldingen over mediaproblematieken. De vraag blijft volgens haar wel dezelfde: zijn de meldingen sporadisch? Is er onderzoek om na te gaan of het gaat over algemeen vast te stellen problemen? Moet het decreet worden gewijzigd in dit verband?

Het lid kaart ook de positie aan van het KRC binnen de netwerken waarin het functioneert. Er zijn verschillende niveaus: de aanspreekpunten op het Vlaamse niveau en de nationale commissie. Hoe zal de kinderrechtencommissaris de vijfjaarlijkse rapportage voorbereiden? Hoe zal ze tegemoetkomen

aan de vraag van het decreet om stem te geven aan de jongeren? Staan er initiatieven op stapel zoals al vanuit Unicef met 'What do you think' is gebeurd? Kan het Vlaamse niveau geen bijdrage leveren?

Mevrouw Merckx komt ten slotte nog terug op het Unicef-rapport en de gegevens over België. Ze stelt dat de gegevens waarmee de kinderrechtencommissaris werkt en waarover het parlement beschikt, de gegevens voor Vlaanderen zijn, maar dat uit het rapport zelf blijkt dat België slecht scoort wat het welbevinden aangaat. Dat welbevinden strekt van gezondheidsaspecten tot betrokkenheid. De spreker vraagt zich af of van de kinderrechtencommissaris inzake adviezen en dataverwerking over meldingen niet meer kan worden verwacht. Ze is niet echt zichtbaar aanwezig en mevrouw Merckx zou graag zien dat voor volgend jaar prominent een advies en aanbevelingen met betrekking tot jongeren en gezondheid worden verstrekt.

Inzake jongeren en cultuur is het de spreker opgevallen dat bij jongeren van 15 jaar het gebrek aan de aanwezigheid van 'cultuurproducten' zoals boeken in huis opmerkelijk is. Ze stelt dat er terecht veel aandacht gaat naar het lokale jeugdwerk. Het lijkt haar goed om bij een eerste evaluatie – of bij advisering van het jeugdbeleidsplan dat door lokale ploegen en besturen in voorbereiding is – de tekorten uit de Unicef-studie nog op te nemen.

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* reageert in eerste instantie op de vragen over de vijfminutenregel. Het principe werd inderdaad enkel verdedigd in Zweden en Vlaanderen. Toen het voorlag in het parlement, begin 2000, bleek al dat het binnen de EU een verloren zaak zou zijn. Het is in die omstandigheden inderdaad belangrijk om jongeren beter en bewuster met media te leren omgaan. Dit wordt alsmaar belangrijker, en dat advies heeft de kinderrechtencommissaris destijds ook al uitgebracht. Het gaat volgens haar dan niet alleen over kinderen en reclame. Reclame weren van televisie heeft overigens niet het beoogde effect, want die is alom aanwezig. Er is nooit een gezamenlijk standpunt ingenomen, omdat er werd van uitgegaan dat er beter stappen werden ondernomen om zaken aan te pakken die niet bij voorbaat verloren waren.

De kinderrechtencommissaris stelt dat het probleem van reality-tv anders ligt en dat er ter zake ethische en juridische bezwaren ten aanzien van de privacy kunnen worden ingeroepen. Ze oppert dat er altijd wordt verwezen naar de opvoedkundige waarde van programma's zoals de *Supernanny*, maar dat acteurs allicht de problematieken evenzeer en misschien beter in beeld kunnen brengen. Dan hoeven geen echte situaties in beeld te komen. De format kan volgens haar wel, en de media hebben ongetwijfeld

hun waarde als instrument in de opvoedingsondersteuning. Dat moet echter worden gerealiseerd met respect voor de privacy.

In de bedenking van de heer Caron over het nut van deelakkoorden in de scheidingsprocedure, kan mevrouw Vandekerckhove zich in principe wel vinden. Maar helaas zullen de punten waarover geen akkoord wordt bereikt, vaak de hele procedure hypothekeren. Dat schept onzekerheid en is voor niemand een voordeel. Scheiding kan in de nieuwe wetgeving bovendien te snel op grond van de wil van één van de partners worden afgedwongen. Daar stelt zich een bijkomend probleem in termen van bemiddeling. Waar bij scheiding altijd sprake is van een eerste en een tweede beslisser, wordt nu wel heel veel ruimte geboden aan de eerste beslisser, om enkel het einde van het huwelijk te laten vaststellen, terwijl al de rest blijft hangen. De tweede beslisser moet zich daarbij neerleggen, maar de vele samenlevingsvragen die erbij horen raken daar niet mee opgelost. Mevrouw Vandekerckhove licht toe dat precies daar de kracht van een echtscheiding met onderlinge toestemming (EOT) lag: niemand kon het tempo opdrijven ten koste van de andere partij. En toch kon die ook op maximum anderhalf jaar afgehandeld zijn, zonder 'loose ends', zoals waarschijnlijk nu wel zal gebeuren.

De kinderrechtencommissaris pleit ervoor dat, als er nog minderjarige kinderen in het gezin zijn, ook altijd de link wordt gelegd naar een verplichte kennismaking met bemiddeling. Ze snapt niet waarom dat zo moeilijk ligt, want het werkt bijvoorbeeld al in Canada en Noorwegen. Het belet dat er in ijltempo akkoorden moeten worden bereikt en laat toe dat het hele proces begeleid wordt, met alle voordelen van dien voor alle partijen. Het is ook vreemd dat op federaal niveau het bemiddelingskader en de bepalingen rond opleiding en erkenning wel in de wetgeving zijn opgenomen, terwijl men nalaat om de bemiddelingsverplichting te versterken. De weerstand tegen deelakkoorden moet ook hiermee in samenhang worden gezien.

De heer *Bart Caron* repliceert dat het door vele mensen als een soort van vrijheidsbeperking wordt beschouwd.

De *kinderrechtencommissaris* beaamt dit en stelt dat bij elke procedure vereisten worden gesteld waaraan men moet voldoen. De rechter kan wel verwijzen naar bemiddeling, maar dat impliceert slechts een mogelijkheid. Het voordeel van de verplichte bemiddeling is de grotere kans op een echtscheiding 'in stijl'.

De kinderrechtencommissaris merkt op dat een ideale kinderrechtencoördinatie bij de minister-president

thuishoort, omdat daar de overkoepelende horizontale bevoegdheid gecoördineerd wordt. Enerzijds leeft dan de vrees dat het thema kinderrechten in het niets zou verdwijnen tussen de vele bevoegdheden en meer kans zou hebben bij een specialistisch minister, maar anderzijds moet daarmee pragmatisch worden omgesprongen. Als het dan toch bij een thematisch minister moet terechtkomen, dan vindt ze dat het best bij de minister van Jeugd zit, maar dan wil ze hem wel horen over alle levensdomeinen waarop kinderrechten betrekking kunnen hebben. De werking mag niet beperkt blijven tot lichte debatten. Jeugd wordt in Vlaanderen nog steeds te vaak vertaald als Jeugdwerk.

Het KRC probeert de minister van Jeugd, het parlement en de diverse actoren in kinderrechten te stimuleren. Het initiatief moet op termijn echter vooral vanuit henzelf komen, aangezien het verdrag toch al een brede bekendheid geniet. Het KRC zorgt voor adviezen en verspreiding van materiaal. Vaak gebeurt met de adviezen echter niets, en het KRC kan niemand verplichten er iets mee te doen. De kinderrechtencommissaris stelt wel dat het mogelijk is dat de adviezen niemand interesseren, maar vermeldt erbij dat die ontstaan vanuit een dubbele bron. De klachten zijn volgens haar misschien niet representatief, maar één bepaalde klacht kan wel een advies waard zijn rond een structureel tekort. Of er zijn misschien zoveel klachten over één thema dat alleen de frequentie er al toe noopt een advies te schrijven. Maar daarnaast vormt ook de parlementaire agenda een inspiratiebron voor adviezen. Ze geeft toe dat het KRC soms wel eens een decreet 'mist', maar dat hangt ook af van de goodwill van de regeringsleden of de administratie. De parlementaire behandeling van een ontwerp van decreet is vaak in enkele weken afgerond, en het KRC kan van een regeringslid of de administratie niet eisen dat het tijdig geïnformeerd wordt.

Wat sport betreft, stelt mevrouw Vandekerckhove dat ze al eerder inzake doping en mogelijke conflicten rond jeugdbeschermingswerk betrokken werd. Ze veronderstelt dat er bij medisch verantwoord sporten zeker een advies zal worden opgesteld, maar het KRC heeft de betrokken stukken nog niet kunnen inkijken. Rond wielrennen is er in het parlement een advies uitgebracht maar de minister heeft de leeftijd verlaagd zonder dat het advies nog in de discussie werd aangehaald. Het KRC beschikt over geen enkel pressiemiddel, en de adviezen kunnen enkel in de parlementaire discussie worden opgenomen als een parlamentslid ernaar verwijst. De uitgebrachte adviezen worden verspreid onder de parlamentsleden en zijn thematisch gerangschikt op de website.

De kinderrechtencommissaris zou de ombudsfunctie van het KRC graag 'bevraagd' zien worden in het

parlement. In het netwerk zijn er gelijkaardige instanties die individuele meldingen opvangen en andere die het niet doen. Er zijn aan beide voor- en nadelen verbonden. Het Kinderrechtencomité heeft een ‘general comment’ opgesteld over kinderrechtencommissariaten of ‘independent human rights institutions for children’. Daarin wordt wel belang gehecht aan het behandelen van individuele vragen, vanwege hun specifieke signaalfunctie. Vragen over zaken waarvoor andere instanties bevoegd zijn, worden doorverwezen. Het feit dat men daaromtrent het KRC contacteert en niet de juiste instantie, zegt evenwel ook iets.

De kinderrechtencommissaris vindt dat aanspreekpunten een zwaar jaar achter de rug hebben door het hele BBB-verhaal. Sommige wisten niet eens of ze nog wel aanspreekpunt waren. Er zou nu opnieuw duidelijkheid komen daarin. Kinderrechten en jeugdaanspreekpunten vallen ideaal samen, aangezien het kinderrechten- en jeugdbeleidsplan ook één plan vormen.

Over de nationale commissie tast het KRC in het duister. Alle wet- en decreetgevende stappen, zijn gezet en er is een werving gebeurd voor de coördinator. Het is wel vreemd dat er slechts één kandidaat was. Het is ook verontrustend dat er slechts één kleine vacature in het Belgisch Staatsblad is verschenen gedurende één week. Bovendien moesten de kandidaturen naar minister Onkelinx gestuurd worden, wat niet haar taak is. Daarnaast zouden er vacatures lopen voor twee universitaire medewerkers per taalgroep. Dit is een vreemde procedure voor een belangrijk orgaan inzake afstemming van het beleid van de diverse niveaus en de opmaak van het vijfjaarlijks rapport. Hopelijk zal er tijdig een degelijk rapport aan de Verenigde Naties worden voorgelegd.

Mevrouw Vandekerckhove beklemtoont nog dat de suggestie om inzake gezondheid meer adviezen te verstrekken, zeker wordt meegenomen. Hopelijk krijgt het KRC daartoe ook de gelegenheid via een decreet of via rapporten waarin de bezorgdheid meer gefundeerd kan worden geuit. Het is vaak een kwestie van tijd of kiezen tussen thema's. Het is immers onmogelijk om alle decreten die effecten kunnen hebben inzake kinderrechten, van nabij op te volgen. De parlementsleden kunnen het KRC echter steeds contacteren wanneer een ontwerp voorligt in de commissie.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* informeert wat de afspraken zijn over de kindeffectrapportage (KER). Ze gaat ervan uit dat dit is opgenomen in de reguleringssimpactanalyse (RIA), maar vraagt zich af of het daar niet ondergesneeuwd raakt. Ze suggereert dit samen met de minister even te bekijken. In het SERV-rapport staat een deel over de zorg voor goe-

de regelgeving. Dat is belangrijk in het kader van het overleg met jongeren en verwerken van dit overleg in adviezen.

De *kinderrechtencommissaris* stelt dat het KER een nieuw instrument was, maar dat de toepassing niet zo eenvoudig is. Door er vrij snel een module op te plakken die verworpen is tot een checklist, is het teloorgegaan en meer een ballast geworden dan kwaliteitsgarantie. Een kindeffectrapport gaat de feitelijke effecten van een regel na, in de mate dat ze voorspeld kunnen worden. Mevrouw Vandekerckhove stelt dat het nooit de bedoeling is geweest van het KER-decreet een kinderrechtoets in te voeren binnen de administratie. Die gebeurde via de adviezen van het KRC. Het zou volgens de spreker jammer zijn dat het KER-verhaal wordt stopgezet. De wetgever moet, zeker voor mensen die politiek niet actief zijn, die effecten nagaan en hun belangen rechtstreeks vertegenwoordigen, net zoals voor de volwassen burgers. De vraag is alleen hoe groot of hoe klein die inspanning moet zijn. De kinderrechtencommissaris stelt dat het KRC in haar advies precies ervoor heeft gepleit om de kindeffectrapportage niet te laten ondersneeuwen door een jeugd- én kindeffectrapportage én een RIA. Jeugd is immers een erg ruim begrip, en met jeugdeffecten zijn niet noodzakelijk de kindeffecten in kaart gebracht. Dit is volgens haar een kwestie van zorgvuldige regelgeving. Het KRC heeft al herhaaldelijk de raad gegeven een KER te vragen, maar dat is nooit gebeurd. Ze besluit dat de parlementsleden die van het recht om dat te vragen gebruik kunnen maken, daarin ook verantwoordelijkheid dragen. De KER heeft, zoals het nu werd gehanteerd, nog niet bijgedragen tot betere regelgeving. Misschien ligt het nut ervan in de ruimte die het creëerde voor oefening en experimenteren.

De verslaggever,

Els ROBEYNS

De voorzitter,

Dany VANDENBOSSCHE